

University of Applied Sciences in Nowy Sącz
Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu

Neophilologica Sandeciensia 16

edited by / pod redakcją

Jarosław Giza
Rachela Pazdan
Robert Rogowski
Grzegorz Adam Ziętała

Nowy Sącz 2024

Redaktor Naukowy

dr Jarosław Giza
dr Rachela Pazdan
dr Robert Rogowski
dr Grzegorz Adam Ziętała

Recenzje

prof. dr hab. Agnieszka Adamowicz-Pośpiech
dr hab. Ewa Dźwierzynska, prof. UR
prof. dr hab. Joanna Szczęk
dr hab. Marcin Zabawa, prof. UŚ

Redaktor Techniczny

dr Tamara Bolanowska-Bobrek

© Copyright by Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu
Nowy Sącz 2024

ISBN 978-83-67661-40-9

Wydawca

Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu
ul. Staszica 1, 33-300 Nowy Sącz
tel.: +48 18 443 45 45, e-mail: sog@ans-ns.edu.pl
www.ans-ns.edu.pl

Adres redakcji

Wydawnictwo Naukowe Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Sączu
ul. Staszica 1, 33-300 Nowy Sącz
tel.: +48 18 443 45 45, e-mail: wn@ans-ns.edu.pl, tbolanowska@ans-ns.edu.pl
wydawnictwo.ans-ns.edu.pl

Druk

Wydawnictwo i drukarnia NOVA SANDEC s.c.
Mariusz Kałyniuk, Roman Kałyniuk
ul. Lwowska 143, 33-300 Nowy Sącz
tel.: +48 18 441 02 88, e-mail: biuro@novasandec.pl

Spis treści

Wstęp	5
Użycie języka angielskiego w ofertach internetowych wybranych hoteli powiatu nowosądeckiego – analiza zakresu i poprawności komunikatów (Anna Cetnarowska).....	7
Emotional intelligence in the context of the translation process (Alicja Fyda)	19
A comparative analysis of literary motifs in two lyrics of the heavy metal band Iron Maiden (Jarosław Giza).....	32
The spectres of gothic literature in Jo Nesbø's <i>The Redbreast</i> (Jarosław Giza).....	58
Grammar fails experienced by the advanced users of Polish as a FL: selected spoken and written tendencies (Marzena Wysocka-Narewska)	83
Medical eponyms as a key variable in an appropriate understanding of medical texts (Edyta Woźniak).....	97
<i>Ponglish i RunGLISH</i> jako wyzwanie dla nauczycieli i tłumaczy (na materiale socjolektu korporacyjnego) (Grzegorz Adam Ziętała)	108

DEBIUTY STUDENCKIE

A literary guidebook for people who want to start writing young adult fantasy (Dorota Grzegorzek)	126
Informacje o Autorach.....	148

PONGLISH I RUNGLISH JAKO WYZWANIE DLA NAUCZYCIELI I TŁUMACZY (NA MATERIALE SOCJOLEKTU KORPORACYJNEGO)

(Grzegorz Adam Ziętala¹)

Streszczenie

Przedmiotem niniejszego rozdziału jest analiza wpływu języka angielskiego na język polski i rosyjski, tzw. *Ponglish* i *RunGLISH* na materiale socjolektu korporacyjnego. Analiza ta dotyczy nie tylko najbardziej znanych wyrażeń, charakterystycznych dla socjolektu korporacyjnego i komunikacji wewnątrz korporacji, ale też problemów dla tłumaczy i nauczycieli, którzy muszą mierzyć się z problemem ciągłego ‘mieszania’ języków: angielskiego, polskiego i rosyjskiego.

Summary

The subject of this text is the analysis of English influences on the Polish and Russian languages, the so-called *Ponglish* and *RunGLISH* in the corporate sociolect. This analysis concerns not only the most common phrases characteristic of the corporate sociolect and communication in international corporations, but also the problems that translators and teachers must solve as a result of the continuous mixing of English, Polish and Russian languages.

Wprowadzenie

Obecnie nauczyciel oraz tłumacz języka polskiego i dowolnego drugiego języka obcego, jak również rosyjskiego i innego języka obcego musi być osobą trilingwalną na skutek przenikania słownictwa angielskiego do wszystkich języków. Język angielski stał się takim pośrednikiem, interjęzykiem, bez znajomości którego nie da się tłumaczyć tekstów, zwłaszcza w sferze biznesu. Przykładami takiego wpływu języka angielskiego na polski jest *Ponglish*, na rosyjski – *RunGLISH*, na hiszpański – *Spanglish*, na niemiecki – *Denglisch*, na chiński – *Chinglish* i wiele innych. Szczególnie jest to widoczne w socjolekcie korporacyjnym. Aby więc przetłumaczyć te teksty, np. z języka polskiego na rosyjski, niezbędna staje się znajomość również języka angielskiego. Identycznie w przypadku tłumaczenia z języka polskiego na niemiecki, hiszpański i inne. Dotyczy to również nauczania tych języków i poszczególnych dyskursów czy socjolektów, profesjolektów. Nauczyciel i tłumacz musi być w dzisiejszych czasach osobą trilingwalną, posiadać znajomość minimum trzech kultur czy trzech językowych obrazów świata, które przenikają się, nakładają na siebie, tworząc hybrydę językową czy pidżyn, którymi stają się współczesne języki.

1. Trilingwizm

Trilingwizm (ros. *трилингвизм*), zwany inaczej *tryglosją* (ros. *тригlossия*) albo *trójjęzycznością* (ros. *трехъязычие*), oznacza władanie trzema językami i trzema kulturami. Według N. Barysznikowa, *tryglosja* i *trilingwizm* to synonimy i oznaczają „współistnienie trzech języków w sferze mówienia i myślenia jednostki, która wykorzystuje

¹ Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu.

te języki w różnych sytuacjach komunikacyjnych w zależności od celu komunikacji, miejsca realizacji aktu komunikacji itd.”² (Барышников, 2003a, s. 52). *Tryglosja*, według O. Pleskacza, to „współistnienie trzech języków lub trzech systemów/dialektów/form tego samego języka w społeczeństwie, mających różną pozycję w społeczeństwie i podział funkcjonalny według sfer korzystania z nich” (Плескач, 2020, s. 105).

W pracach lingwistów rosyjskich *trilingwizm* rozpatrywany jest z punktu widzenia dydaktyki, a prace naukowe poświęcone były nauczaniu języka angielskiego osób dwulingwalnych – władających językiem rosyjskim i jakuckim. Podejście językoznawcze i zarazem dydaktyczne do *trilingwizmu* reprezentuje A. Lichaczowa (Лихачева, 2020).

Opracowania naukowe dotyczące *trilingwizmu* pojawiły się na początku XXI wieku i dotyczyły *trilingwizmu dziecięcego*. Wśród tych prac można wymienić monografię Ch. Hoffmann i J. Ytsma (2003). Ch. Hoffmann w innych publikacjach zajmowała się *dziecięcym trilingwizmem*, kompetencjami trilingwalnymi, zaś J. Ytsma – edukacją trilingwalną we Fryzji. Badacze uważają *trilingwizm* jako specyficzny rodzaj wielojęzyczności, dzięki któremu kształtuje się osobowość uczącego się.

Na zjawisko *trilingwizmu* zwraca się też uwagę w przekładzie artystycznym podczas tłumaczenia z języka 1 na język 2 poprzez język 3, jako język-pośrednik. I. Alieksiejewa i in. (2021, s. 308) podaje dwa rodzaje *trilingwizmu*: a) osoba bilingwalna (2 języki A) tłumaczy na/z język obcy B; b) osoba monolingwalna (1 język A) tłumaczy na 2 języki obce (B i C). W pierwszym przypadku tłumacz uczy się technik tłumaczenia w parze językowej A1-B, a następnie umiejętności te przenosi na parę języków A2-B. Przywołuje tu przykład eksperymentu z Sankt Petersburskiej Wyższej Szkoły Przekładu w latach 2014-2015, gdy studenci z Kazachstanu, osoby bilingwalne, były przygotowywane do pracy w MSZ Kazachstanu i podczas przekładu przenosiły swoje umiejętności na drugi język A (kazachski). Drugi wariant to popularna metoda, stosowana w wielu uczelniach na świecie, gdzie studenci opanowują umiejętności przekładu w parze językowej A-B, a następnie przenoszą je na parę A-C (język pasywnej komunikacji lub drugi obcy). Autorka uważa, że „*trilingwizm* – to dodatkowy bonus w opanowaniu tłumaczenia ustnego” (Ibidem, s. 309).

N. Barysznikow wyróżnia następujące cechy *trilingwizmu*:

1. sztuczność, gdyż język obcy jest nauczany poza środowiskiem językowym, przy braku realnego zapotrzebowania na niego;
2. subordynacyjność, która przejawia się przede wszystkim we władaniu na różnych poziomach każdym z języków;
3. wymieszanie: elementy jednego z języków w świadomości jednostki okazują się wymieszane z odpowiadającymi im zgodnie z sensem elementami innych języków (Барышников, 2003b, s. 53).

Według sposobów współistnienia języków N. Barysznikow wyróżnia *trilingwizm czysty* i *mieszany*, analogicznie do podziału *bilingwizmu*. *Trilingwizm czysty* cechuje się izolowanym niezależnym współistnieniem języków w świadomości jednostki i osiągany jest dość rzadko. *Trilingwizm* wpływa jednak w znacznym stopniu na rozwój komunikatywny i psychologię studenta (Ibidem, s. 58).

O. Tsvietaieva i T. Pryshchepa wyróżniają następujące metody przyswajania drugiego i trzeciego języka:

² wszystkie tłumaczenia własne – GAZ.

1. *Trilingwizm naturalny* – podczas którego język drugi i język trzeci są nabywane w warunkach naturalnego środowiska językowego. Chodzi tutaj o środowiska migrantów, którzy muszą komunikować się w różnych językach; dzieci z małżeństw mieszanych, które mieszkają w kraju, który nie jest ojczysty dla żadnego z rodziców; dorośli migranci, którzy są zmuszeni do uczenia się drugiego i trzeciego języka bez specjalistycznego przygotowania.
2. *Sztuczny trilingwizm*, podczas którego język drugi i trzeci są nabywane w sztucznym środowisku językowym. Jest to typowe dla osób, które uczą się języka drugiego i trzeciego w różnych instytucjach, jak uczniowie w szkołach czy studenci na uczelniach (2019, s. 440).

Spośród prac wydanych w Polsce dotyczących *trilingwizmu* na uwagę zasługuje monografia P. Levchuka pt. *Trójjęzyczność ukraińsko-rosyjsko-polska Ukraińców niepolskiego pochodzenia*, wydana w 2020 roku w Krakowie, a dotycząca badania tego zjawiska wśród Ukraińców mieszkających w Polsce i Ukrainie. Kolejną pozycją jest rozdział pt. „Trilingwizm angielskiego języka prawnego” R. Matusiaka w monografii *Przestrzenie komunikacji: technika, język, kultura* pod redakcją E. Borkowskiej, A. Pogorzelskiej-Kliks, wydanej w Gliwicach w 2015 roku oraz artykuł K. Wojan pt. *Dyglosja i tryglosja języka fińskiego w świetle sytuacji socjolingwistycznej*, opublikowany w *Biuletynie Polskiego Towarzystwa Językoznawczego*, 73 w 2017 roku.

W naszym przypadku mowa o tłumaczeniu z języka polskiego (język ojczysty A) na język rosyjski (język obcy – B) z uwzględnieniem znajomości słownictwa z języka angielskiego (drugi język obcy – C), ewentualnie tłumaczeniu z języka rosyjskiego (język obcy A) na język polski (język ojczysty – B) za pośrednictwem drugiego języka obcego (C) – angielskiego. Mowa więc o znajomości dwóch języków obcych i jednego języka ojczystego. Jest to rodzaj trójjęzyczności czy *trilingwizmu sztucznego*, gdyż dwa języki obce są nabywane podczas studiów na uczelniach polskich, a nie w autentycznym środowisku językowo-kulturowym w Rosji czy w krajach anglojęzycznych.

2. Ponglish

Na skutek emigracji Polaków do USA czy Wielkiej Brytanii zmienił się sposób ich komunikacji. Polacy zaczęli do wypowiedzi w języku polskim wklejać słowa lub struktury angielskie. Pojawił się w ten sposób język hybrydowy, czyli *Ponglish*. Jest to „mowa polsko-angielska, której bazą językową jest język polski i jego warianty (m.in. terytorialne, środowiskowe), natomiast język angielski (na co wskazuje drugi człon nazwy) jest dawcą zapożyczeń, czyli wszelkiego rodzaju elementów językowych, takich jak np. wyrazy, zwroty i konstrukcje składniowe” (Błasiak-Tytuła, 2013, s. 109). Ponieważ językiem tym na początku zaczęła posługiwać się polonia w USA, to nazywany jest również *językiem polonijnym* lub *dialektem polonijnym*. Rozwijał się on zwłaszcza w dzielnicy Chicago zwanej Jackowo i został ośmieszony przez dziennikarza J. Latusa, który na łamach prasy polonijnej napisał tekst „z dopiskiem: przetłumaczył dla polonii w USA”: „Jak na hauskeeperkę i bejbisiterkę zarabiała całkiem dobrze, i wszystko keszem, tak że nie musiała płacić taksów. Wyklinuje plejs i może już wracać sablęjem do domu. Przedtem jeszcze kolnie do swojego kazyna” (Rutkowski, 2007). Na tym przykładzie widzimy, że aby przetłumaczyć ten tekst na język obcy, np. rosyjski, należy znać słowa z języka angielskiego, jak: ‘housekeeper’ (‘gospodyni domowa’), ‘babysitter’ (‘opiekunka do dziecka’), ‘cash’ (‘gotówka’), ‘tax’ (‘podatek’), ‘to clean’

(‘posprzątać’, ‘wyczyścić’), ‘place’ (‘miejsce’, ‘lokal’), ‘subway’ (‘metro’), ‘to call’ (‘zadzwoń’), ‘cousin’ (‘kuzyn’). Potwierdza to postawioną przez nas tezę, że tłumacz, ale również uczeń, musi być obecnie osobą trilingwalną.

U. Majdańska-Błasiak podkreśla, że język ten jest wynikiem dwóch rodzajów transferu – *borrowing transfer* (wpływ jednostek zapożyczonych na język ojczysty) i *substratum transfer* (wpływ języka ojczystego – bazy na przyswajanie języka obcego) w wyniku wymiany kodów (*code switching*). Ma więc cechy języka pośredniego (*interlanguage*) (2013, s. 110).

Celem *Ponglish* jest usprawnienie komunikacji pomiędzy członkami wspólnoty (funkcja komunikatywna), ukazanie stosunku mówiących do otaczającego świata, wartościowanie tego świata (funkcja ekspresyjna), budowanie relacji między członkami wspólnoty (funkcja fatyczna) (Ibidem, s. 111).

Ponglish to również język stosowany w Polsce, głównie przez młodzież, ze względu na popularność języka angielskiego w literaturze, prasie, filmach, języku potocznym. To element kultury masowej, świadczący o rozwoju popkultury. W tym znaczeniu pojawił się w Polsce na początku XX wieku, zaś rozwijał w okresie międzywojennym, głównie ze względu na rozwój przemysłu filmowego, telewizyjnego oraz muzycznego. W PRL był przejawem niechęci do rzeczywistości socjalistycznej, a po 1989 roku stał się zjawiskiem powszechnym ze względu na otwarcie granic i rozwój nowych technologii (*Czym jest Ponglish?*).

Ponglish to też tłumaczenie dosłowne, które staje się elementem humorystycznym i w tym przypadku szczególną rolę ma nauczyciel, aby uświadomić uczącym się, że w każdym języku pewne zwroty, frazeologizmy, idiomy są motywowane kulturowo. Dla tłumacza to też wyzwanie, gdyż niekiedy niedoświadczeni tłumacze ‘wpadają w pułapkę’ i wydaje im się, że w języku docelowym forma jest identyczna jak w języku źródłowym. Najślynniejsze ‘wpadki’ językowe, to np.:

- ‘Zwierzę Ci się’ – *‘I will animal to you’ (popr.: ‘to confide in someone’);
- ‘Coś jest nie tak’ – *‘Something is no yes’ (popr.: ‘something’s not right’);
- ‘Pierwsze koty za płoty’ – *‘First cats behind the fences’ (popr.: ‘The first pancake is always spoiled’);
- ‘Mówić bez ogródek’ – *‘Talk without little garden’ (popr.: ‘straight from the shoulder’);
- ‘Po jakiego grzyba’ – *‘For what mushroom’ (popr.: ‘why on earth...?’);
- ‘Nie łudź się’ – *‘Don't boat yourself’ (popr.: ‘be living in a dreamworld’);
- ‘Nie rób wiochy’ – *‘Don't make a village’ (popr.: ‘don't make a scene’);
- ‘Pokój z tobą’ – *‘Room with you’ (popr.: ‘peace be with you’);
- ‘Nie czuję nóg’ – *‘I don't feel my legs’ (popr.: ‘to be dead on one’s feet’);
- ‘Dania z kurcząt’ – *‘Denmark from chicken’ (popr.: ‘Poultry’);
- ‘Jedzie mi tu czołg’ – *‘Do I have a tank riding here’ (popr.: ‘Are you pulling my leg?’);
- ‘Już po ptakach’ – *‘It’s after the birds’ (popr.: ‘goose is cooked’);
- ‘Ręce opadają’ – *‘Hands are dropping’ (popr.: ‘words fail me’);
- ‘Bez dwóch zdań’ – *‘Without two sentences’ (popr.: ‘hands down’; ‘no two ways about it’);

- ‘Czuć do kogoś miętę’ – *‘To feel mint for someone’ (popr.: t’o fancy someone’; ‘to take a fancy’);
- ‘Rzucić grochem o ścianę’ – *‘Throw peas onto a wall’ (popr.: ‘to bang your head against a brick wall’);
- ‘Nie być w sosie’ – *‘To be not in the sauce’ (popr.: ‘not in the mood’);
- ‘Chodzić na rzęsach’ – *‘To walk on one’s eyelashes’ (popr.: ‘running on fumes’);
- ‘Bądź mądry, pisz wiersze’ – *‘Be wise, write poems’ (popr.: ‘Go figure’);
- ‘Być w proszku’ – *‘To be in powder’ (popr.: ‘Running around like a headless chicken’) (*Ponglisz, czyli piekło...*).

Obecnie *Ponglish* to też język osób, które pracują w międzynarodowych korporacjach, ułatwiający im komunikację pisemną i ustną, szczególnie popularny w branży reklamowej, IT, w której brak często polskich odpowiedników, np. *copywriter*. Zwłaszcza język branży IT oparty jest o język angielski. Elementy *Ponglish* występują również często w ogłoszeniach o pracę, a brak znajomości tego żargonu oznacza brak doświadczenia w pracy i eliminuje pracownika (Promień, 2018). Stąd czasami pojawia się utożsamianie *Ponglish* z *korpomową*. Jednak, według nas, *Ponglish* ma znacznie o wiele szersze, a *korpomowa* dotyczy wyłącznie komunikowania się pracowników korporacji.

Jak zauważa A. Pędrak „początkowym etapem kontaktu między językami jest proces cytowania, wskutek którego wyrazy (także wyrażenia i całe zdania) pochodzące z języka A są wprowadzane do tekstu tworzonego w języku B. Konsekwencją zapożyczania jest używanie elementów językowo obcych wymiennie z polskimi odpowiednikami” (2017, s. 81).

W *Ponglish* występują cytaty motywowane desygnatowo, które wynikają z potrzeby nazywania zjawisk niemających odpowiednika w polskojęzycznej rzeczywistości, jak: „pójdę z Tobą do Job Center jutro, poszukamy razem pracy” (‘Job Center’ – ‘brytyjski urząd pracy’) czy cytaty motywowane kulturowo: ‘nasz teacher jest fajny’ (‘teacher’ – ‘nauczyciel’). Cytaty motywowane kulturowo mają swoje odpowiedniki w języku polskim, ale ich użycie w wersji oryginalnej ma na celu oddanie kolorytu kraju osiedlenia, jego odrębność i swoistość” (Sękowska, 1994, s. 70-71).

Kolejną cechą jest adaptacja zapożyczeń, która może mieć charakter graficzny, tj. „angielskie formy zapisywane są zgodnie z ich wymową, ale przy użyciu polskiego alfabetu, jak: ‘Pójdziemy razem na szoping?’ (‘shopping’ – ‘zakupy’); fonologiczny – angielskie formy są wymawiane często zgodnie z polskimi zasadami fonetyki, jak: ang. ‘bank’ [bæŋk] – pong. [baŋk]; morfologiczny – angielskie części gramatyczne zostają wymienione na części polskie, jak: ‘Kolnij po plumbiera’ (‘to call’ – ‘dzwonić’, ‘plumber’ – ‘hydraulik’))” (Błasiak-Tytuła, 2013, s. 110). Pędrak nazywa to polonizacją (Ibidem, s. 81). Występuje również proces „kalkowania, czyli przenikania do języka zapożyczającego typowych struktur wyrazowych, jakie występują w języku zapożyczanym” (Ibidem, s. 81).

Ponglish „składa się więc z trzech warstw: elementy języka polskiego; elementy języka angielskiego; elementy mieszane, wyróżniające się swoistością zarówno na tle języka polskiego, jak i języka angielskiego, a więc obu systemów, gdzie mają swoje korzenie” (Sękowska, 1994, s. 48).

3. *RunGLISH*

RunGLISH uważany jest w literaturze rosyjskojęzycznej za pidżyn, w którym osoby rosyjskojęzyczne rozmawiają z anglojęzycznymi. To język mieszany, pseudodialect języka angielskiego. Funkcjonuje też definicja *RunGLISH* jako „nasyconego anglicyzmami żargonu coolowego (od ang. ‘cool’) pokolenia młodych Rosjan” (Денисова, 2012).

P. Szamiłow wyjaśnia, że stosowanie anglicyzmów w języku rosyjskim wynika z mody, prawa oszczędności środków językowych (anglicyzmy są krótsze niż słowa rosyjskie), pozytywnej samooceny mówiącego, globalizacji języka angielskiego, precyzyjności mowy, pragnienia oddzielenia się, wyrażania współuczestnictwa w grupie z oddzielnym kodem językowym, pragnienia zróżnicowania mowy (Шамилов, 2020).

Jednak *RunGLISH* to nie anglicyzmy: anglicyzm to zapożyczenie z języka angielskiego, stosowane do nazwania przedmiotów lub terminów nieposiadających ekwiwalentów w języku rosyjskim, a *RunGLISH* to zastępowanie słów rosyjskich angielskimi, zjawisko niepotrzebne i zniekształcające język ojczysty (Шенавева, 2013). W sferze IT często zastępowanie angielskich terminów nie ma sensu i jest niezrozumiałe, jak zastąpienia ‘заассанить баг’, czyli wybrać ‘bug’ i nacisnąć ‘assign’, co w języku rosyjskim dosłownie znaczy ‘назначить дефект’ (pol. ‘zaznaczyć defekt’) i wydaje się niezrozumiałe (Ibidem). Autorka podaje własną definicję *RunGLISH*: „przekształcanie słów lub zwrotów angielskich na rosyjską manierę za pomocą dodawania prefiksów, sufiksów i końcówek w celu zaadaptowania leksyki anglojęzycznej do zastosowania w codziennej mowie” (Ibidem).

Powstałe słowa są najczęściej hybrydami, tzn. słowami utworzonymi poprzez dodanie do obcego rdzenia rosyjskiego sufiksu, prefiksu lub końcówki, np. ‘юзать’ (od: ‘to use’ + ‘-ать’), ‘пофиксить’ (od: ‘по-’ + ‘to fix’), ‘зафрендить’ (od ‘за-’ + ‘to friend’ + ‘-ить’). Prowadzi to do wyeliminowania rosyjskich rdzeni i zastąpienia ich angielskimi. Często zauważa się mieszanie języków w zwrotach wyrazowych, np. ‘забукать номер в отеле’ (od ‘to book’ – ‘zarezerwować’), ‘зачеканиться в аэропорту’ (od: ‘to check in’ – ‘zarejestrować się’). Stosuje się również kalki: słowa pochodzenia obcego używane są z zachowaniem ich postaci fonetycznej lub graficznej, np. ‘аккаунт’ (od „account” – ‘rachunek’), ‘спичрайтер’ (‘speechwriter’ – ‘twórca tekstów przemów’). Popularne są również skrótowce, np. ‘фуй’ (od: ‘FYI’ – ‘for your information’ – ‘информация на для чужих ушей’, ‘асап’ (od: ‘ASAP’ – ‘as soon as possible’ – ‘как можно быстрее’) (Ibidem).

Jak zauważa Burbut ‘matką’ *RunGLISH* została właścicielka butiku w Toronto Zoya Vekselstein, która pochodziła z Odessy. Jej sposób wypowiadania się, mieszania języka rosyjskiego i angielskiego, podczas jednego z wywiadów uważa się za narodziny tej hybrydy językowej. Mówiąc o projektancie S. Changu, stwierdziła: „Его дизайнз могут носить любого возраста, любого шейп и сайз, хайт. И он таймлесс. Я имею его вещи... Я помню первый сют, когда мне было 18 лет. Мой джоб интервью сьют» [jego dizajn mogą nosić osoby w dowolnym wieku, dowolnym szejp i сайз, хайт. Он jest таймлес. Маm jego rzeczy... Pamiętam pierwszy сют, kiedy miałam 18 lat. Мój джоб интервју сјут] (Бурбуь, 2023).

Na tym przykładzie doskonale widać, że tłumacz języka rosyjskiego nie może przetłumaczyć tego tekstu bez znajomości języka angielskiego. W tekście pojawiają się pisane cyrylicą słowa angielskie: ‘design’ (‘projekt’), ‘shape’ (‘forma’), ‘size’ (‘rozmiar’), ‘hight’ (‘wysokość’), ‘timeless’ (‘ponadczasowy’), ‘suit’ (‘komplet’, ‘garnitur’, ‘zestaw’), ‘job’ (‘praca’), ‘interview’ (‘rozmowa kwalifikacyjna’).

Za ojca *RunGLISH* uważa się również kosmonautę S. Krilaliewa, który w 2000 roku przebywał na Międzynarodowej Stacji Kosmicznej i porozumiewał się z kosmonautami z USA taką hybrydą językową. W tym samym roku rosyjskojęzyczny poeta i prozaik L. Storcz wprowadził pojęcie *RunGLISH* do kultury, mówiąc, że jest to język emigrantów z ZSRR lub krajów postsowieckich, którzy wyjechali do krajów anglojęzycznych na stałe.

O *RunGLISH* pisała również T. Tołstaja. W eseju „Nadzieja i opora” („Надежда и опора”) opisała usłyszaną rozmowę w sklepie na Brighton Beach w 1998 roku:

„ПОКУПАТЕЛЬ – ПРОДАВЦУ: Мне полпаунда свисс-лоу-фетного тварогу.

ПРОДАВЕЦ: Тю!.. Та разве ж тварог – свисс-лоу-фетный? То ж чиз!

ПОКУПАТЕЛЬ (удивляясь): Чиз?

ОЧЕРЕДЬ (в нетерпении): Чиз, чиз! Не задерживайте, люди же ж ждут.

ПОКУПАТЕЛЬ (колеблясь): Ну свесьте полпаунда чизу.

ПРОДАВЕЦ: Вам послайте или целым писом?” (*Смешение...*, 2021).

[KUPUJĄCY DO SPRZEDAWCY: Poproszę pół paunda Ślis łół-fet twarogu.

SPRZEDAWCA: Fiuuu! A od kiedy twaróg jest Ślis łół-fet? Przecież to cziz!

KUPUJĄCY (dziwiąc się): Cziz?

KOLEJKA (niecierpliwiąc się): Cziz, cziz! Nie zatrzymujcie, przecież ludzie czekają.

KUPUJĄCY (wahając się): No, to proszę zważyć mi pół paunda czizu.

SPRZEDAJĄCY: Mam posłajsować czy w całym pisie?]

W tym tekście znów mamy mieszanie języków i aby przełożyć tekst z ‘rosyjskiego’ na polski należy znać słowa angielskie: ‘cheese’ (‘ser’), ‘Swiss low-fat’ (‘ser szwajcarski z niską zawartością tłuszczu’), ‘pound’ (‘funt’) [0,45359 kg – GAZ], ‘to slice’ (‘pokroić w plasterki’), ‘piece’ (‘kawałek’).

Dziennikarka T. Chudiakowa nazywa *RunGLISH* ‘syndromem Brighton’, gdyż to tam masowo osiedlali się emigranci z ZSRR. Brighton „przekształcił się w enklawę z własną infrastrukturą, stylem życia i językiem” (Кухтенкова, 2021).

Termin *RunGLISH* został również użyty przez pisarza A. Clarke’a w powieści *2010: Odyseja kosmiczna*, w której członkowie ekipy statku kosmicznego – Rosjanie i Amerykanie – mieszała oba języki.

Bieriestowski nazywa *RunGLISH* pidżynem, który posiada szereg cech. Przede wszystkim to własna wymowa, którą cechuje brak rozróżnienia między otwartymi/zamkniętymi i krótkimi/długimi samogłoskami. Przykładowo ‘seat’ [i:] i ‘sit’ [i], ‘port’ [ɔ:] i ‘pot’ [ɔ]. W *RunGLISH* nie rozróżnia się dźwięków [æ] jak w ‘bag’ i [e] jak w ‘beg’. Z powodu braku dźwięków ð i θ słowa ‘thin’ i ‘sing’, ‘thank’ i ‘sank’ mogą być wymawiane jednakowo. Zamiast angielskiego [s] w słowach pochodzenia łacińskiego wymawia się [ts], angielskie [h] wymawia się jak rosyjskie [x] – ‘heart’ – ‘харт’. Z punktu widzenia gramatyki zauważa się ignorowania rodzajników ‘a’, ‘an’, ‘the’, których nie ma w języku rosyjskim. Kolejna z cech to nierozróżnianie czasowników modalnych ‘must’ – ‘должен’, ‘have to’ – ‘приходится’, ‘would’ – ‘надо бы’, ‘should’ – ‘стоит’.

Dla języka rosyjskiego charakterystyczna jest podwójna, a nawet potrójna negacja, która nie występuje w języku angielskim, stąd ‘Я никого не видел’ przetłumaczone na *‘I haven’t seen nobody’ może oznaczać ironię. W *RunGLISH* zauważamy również mieszanie form gramatycznych i językowych, np. *‘Давай я подрайвю’ [podrajwie] (od *‘Давай я по-drive-ю’), ‘Let me drive’, zamiast ‘Давай я поведу машину’ (Берестовской, 2017).

Tłumacze i nauczyciele języka angielskiego dla Rosjan zwracają uwagę, jak w Polsce, na odpowiedni dobór ekwiwalentów oraz błędy w dosłownym tłumaczeniu. Możemy tu przytoczyć następujące przykłady:

- ‘У меня не получилось до вас дозвониться’ – *‘I couldn’t call you’ (popr.: ‘I couldn’t get you on the phone’);
- ‘Мое терпение заканчивается’ – *‘My patience is ending’ (popr.: ‘My patience is running out’) (*Что такое Рунглиш...*, <http://>);
- ‘Второе дыхание’ – *‘second breath’ (popr.: ‘second wind’);
- ‘Свобода слова’ – *‘freedom of word’ (popr.: ‘freedom of speech’);
- ‘Сладкая вата’ – *‘sweet cotton’ (popr.: ‘cotton candy’);
- ‘Сделать массаж’ – *‘do/make massage’ (popr.: ‘give a massage’);
- ‘Только после дам’ – *‘only after ladies’ (popr.: ‘ladies first’);
- ‘Кисло-сладкий соус’ – *‘sour-sweet sauce’ (popr.: ‘sweet-and-sour sauce’);
- ‘Бабье лето’ – *‘grandma’s summer’ (popr.: ‘Indian summer’);
- ‘Круглый отличник’ – *‘round excellent student’ (popr.: ‘straight A student’);
- ‘На седьмом небе’ – *‘on the seventh sky’ (popr.: ‘on cloud nine’);
- ‘Любимчик учителя’ – *‘teacher’s favorite’ (popr.: ‘teacher’s pet’);
- ‘Сладкоежка’ – *‘sweeteater’ (popr.: ‘to have a sweet tooth’);
- ‘С одной стороны, с другой стороны’ – *‘from one side, from another side’ (popr.: ‘on the one hand, on the other hand’) (*Рунглиш – ваше будущее...*).

4. Socjolekt korporacyjny

Pojęcie *socjolekt* jest różnie definiowane i czasami dość sprzeczne. Termin ten został wprowadzony przez A. Wilkońa „jako odmiana językowa związana z takimi grupami społecznymi, jak klasa, warstwa, środowisko” (Wilkoń, 1987, s. 92). E. Kołodziejczak podkreśla, że aby dany wariant zaliczyć do *socjolektu*, społeczność ta musi kontaktować się nie tylko w pracy, ale musi być to społeczność względnie stabilna, mająca silne poczucie odrębności (2005, s. 32). Wilkoń wyróżnia *socjolekty* i *profesjolekty*, gdzie *profesjolekty* są tworzone przez osoby wykonujące konkretne zawody, ale nie tworzą one środowiska społecznego, jak to ma miejsce w przypadku *socjolektu*. A przecież pracownicy korporacji komunikują się w swoim specyficznym języku również po wyjściu z biura.

Socjolekt korporacyjny, inaczej *język korporacji*, *język korporacyjny*, *korpożargon*, *korposlang*, *korpomowa*, *korpo-mowa*, *korporacyjna nowomowa*, *polengłydż*, *ponglis*, *korpopolszczyzna* (Zahaczewska, 2018, s. 169), to język ludzi połączonych miejscem pracy (korporacja) oraz charakterem wykonywanej pracy. Elementy wspólnotowe, zawodowość łączy się w nim ze środowiskowością. Język ten oparty jest na relacjach hierarchicznych wewnątrz korporacji, dominuje w nim poddana anglicyzacji polszczyzna

potoczna. W *korpomowie* „łączy się słowa polskie i angielskie lub wykorzystuje rdzenie angielskich wyrazów, uzupełniając je polskimi morfemami. Powstałe słowa odmienia się zgodnie z regułami języka ojczystego (polski czy rosyjski) oraz zapisuje zgodnie z ojczystą wymową, np. ‘brejnstormować’ (od ‘brainstorm’) – ‘robić burzę mózgów’, ‘sendowanie mesydz’a’ (od ‘to send a message’) – ‘wysyłanie wiadomości’” (Naruszewicz-Duchlińska, 2016, s. 99).

J. Konopko-Urbaniak dzieli *język korporacji*, tak go nazywając, na formalny i nieformalny. Wersja formalna to „oficjalne dokumenty, komunikaty zewnętrzne i wewnętrzne, korespondencja z klientami, oficjalne spotkania i prezentacje, materiały marketingowe i promocyjne oraz strony internetowe. Odmiana nieformalna to korespondencja wewnętrzna, spotkania zespołów, prezentacje wewnętrzne, notatki ze spotkań oraz rozmowy pracowników. Do tej grupy zalicza branżowy język specjalistyczny i korpomowę (ponglish), bazującą na kalkach z języka angielskiego, kolokwializmach, neologizmach i ‘nowotworkach’” (2013).

Według M. Kochana, *korporacyjna nowomowa* i *język korporacji* to pojęcia tożsame. *Korpomowa* to „wewnętrzny slang polskich filii międzynarodowych korporacji (...) i stanowi jeden z podzbiorów języka biznesu” (2016, s. 48).

A. Cierpich proponuje zastąpienie pojęcia *korpomowa* określeniem *korpolekt*, który „jest terminem ogólnym, określającym naznaczone wpływem angielskim socjolekty, funkcjonujące w korporacjach” (2017, s. 216).

Wykorzystywane w *socjolekcie korporacyjnym* „słownictwo wzmacnia poczucie wspólnoty, staje się jednym z istotnych elementów relacji interpersonalnych: grupa społeczna tworzy własną odmianę języka (socjolekt) i jednocześnie socjolekt jest czynnikiem spajającym i wzmacniającym więzi grupowe” (Senderska, 2011, s. 182).

Nie wszystkie stosowane w *korpomowie* anglicyzmy są przetłumaczalne na język polski czy rosyjski. Wiele z nich ma różne ekwiwalenty, stąd bardziej precyzyjne staje się stosowanie oryginalnych zapożyczeń, co ułatwia i usprawnia komunikację. Przykładem tego jest ‘outsourcing’, który można przetłumaczyć jako ‘wyodrębnienie’, ‘wydzielenie’, ‘wydalenie’, ‘wyźródławianie’ itd., co może prowadzić do absurdów. O ekonomizacji komunikacji świadczą liczne akronimy, jak ‘ASAP’ (od ‘as soon as possible’) – ‘tak szybko, jak się da’, ‘FTE’ (od ‘full time employee’) – ‘pracownik na pełny etat’. Często również stosowanie zapożyczeń może świadczyć o elitarności, wyższym prestiżu wykonywanej pracy.

W literaturze rosyjskojęzycznej ta odmiana języka określana jest jako *корпоративный социолект* (pol. ‘socjolekt korporacyjny’) *корпоративный жаргон* (pol. ‘żargon korporacyjny’), *корпоративный сленг* (pol. ‘slang korporacyjny’), *офисный сленг* (pol. ‘slang biurowy’). Rosyjscy lingwiści często wykorzystują termin *арго* (‘argot’) dla tajnych socjolektów przestępców, *жаргон* (‘żargon’) dla korporacyjnych oraz zawodowych socjolektów. Często słowa te są też używane synonimicznie – Skworców np. uważa terminy *жаргон* i *арго* jako pełne synonimy. W literaturze również pojęcie *сленг* uważa się za donoszące się wyłącznie do socjolektów korporacyjnych, a termin *жаргон* jako pojęcie ogólne, do innych odmian języka. Niektórzy również mówią o *жаргонных словах в сленге* (‘słowa żargonowe w slangu’) albo uważają termin *сленг* za naukowy, zaś *жаргон* za potoczny (Прончатова, Горохова, 2019).

5. Jak postępować, ucząc rosyjskiego języka korporacyjnego i jego tłumaczenia?

Podczas nauczania języka rosyjskiego i tłumaczenia socjolektu korporacyjnego, należy zwrócić uwagę studentów na kilka kwestii:

1. Należy uświadomić, że język to odzwierciedlenie kultury – podczas tłumaczenia należy zastanowić się, jak mogą brzmieć dane związki wyrazowe, frazeologizmy, idiomy w kulturze docelowej. Zazwyczaj mają one inne odpowiedniki i nie należy tłumaczyć ich dosłownie, co zawsze prowadzi do nonsensów.
2. Należy zawsze sprawdzać dane słowo czy związek wyrazowy w odpowiednich słownikach – nie można polegać na własnej intuicji czy podobieństwie.
3. Należy korzystać ze słowników nie tylko dwujęzycznych, ale i jednojęzycznych – w ten sposób sprawdzimy kolokacje w danym języku, w kulturze. W słownikach dwujęzycznych mogą pojawiać się błędy.
4. Należy wsłuchiwać się w ‘żywą mowę’ – czytać teksty w oryginale, wypisywać sobie nowe słowa, których nie ma w starych słownikach, tworzyć własne glosariusze bądź oglądać filmy na tematy biznesowe. W języku, głównie korporacyjnym, pojawiają się nowe pojęcia, ważna jest wymowa słów, które mają pochodzenie angielskie, ich pisownia jest często fonetyczna.
5. Należy wprowadzać elementy trilingwizmu – nauczyciel czy tłumacz języka rosyjskiego korporacyjnego musi władać doskonale językami: polskim, rosyjskim i angielskim. Przydatne będą ćwiczenia na: dopasowywanie słów, ich tłumaczenie w dwóch językach obcych, poszukiwanie ekwiwalentów językowych i kulturowych, myślenie w dwóch językach obcych, redagowanie i tłumaczenie tekstów w trzech językach.
6. Należy stosować notatki i karty pamięci – zapisywać sobie na kartkach lub w oddzielnym pliku najczęściej pojawiające się słowa i ich ekwiwalenty.
7. Należy gromadzić teksty paralelne – teksty dotyczące korporacyjnego socjolektu w trzech językach, a następnie porównywać je, wypisywać trudne słowa i zwroty.
8. Należy zwracać uwagę na kontekst – dopiero na poziomie akapitu czy tekstu właściwe słowo może nabrać znaczenia, nie można kierować się tłumaczeniem słowo w słowo czy tłumaczeniem wyłącznie na poziomie zdania.
9. Nie wolno sugerować się podobnym zapisem i brzmieniem słów.

6. Trilingwalny słownik socjolektu korporacyjnego: *English-Ponglish-RunGLISH*

W celu przybliżenia studentom i przyszłym tłumaczom słownictwa korporacyjnego proponujemy zapoznanie się ze słownikiem trzyjęzycznym socjolektu korporacyjnego. To tylko część materiału, stanowiąca najpopularniejsze słownictwo. Słownik sporządzono na materiale zestawienia i porównania leksyki z różnych źródeł (na podst.: Zahaczewska, 2018, s. 172-174; *Международный корпоративный...*, 2024; «*Какая у вас ебита?*», 2016; *Korpomowa*, 2024; *Om «acana»...*, 2012; Лопт, 2021; Patałach, 2020; <http://www.kor-pogadka.pl>; <https://github.com/nurkiewicz/polski-w-it>).

Celem nauczyciela będzie opracowanie właściwego systemu ćwiczeń, opartych o znajomość podanej leksyki – skrótowców, rzeczowników, czasowników, związków wyrazowych i przymiotników.

Tabela 1

Trilingwalny słownik socjolektu korporacyjnego (opracowanie własne)

English	Ponglish	RunGLISH	Znaczenie
skrótowce oznaczające stanowiska i zawody			
CEO (od: <i>Chief Executive Officer</i>)	CEO	CEO (си-и-оу) / генеральный директор	prezes
CFO (od: <i>Chief Financial Officer</i>)	CFO	CFO / финансовый директор	dyrektor działu finansowego
CIO (od: <i>Chief Information Officer</i>)	CIO	CIO / директор по информационным технологиям	szeft działu IT
CMO (od: <i>Chief Marketing Officer</i>)	CMO	CMO / директор по маркетингу	dyrektor ds. marketingu
COO (od: <i>Chief Operating Officer</i>)	COO	COO / операционный директор	osoba nadzorująca wszystkie operacje w firmie
CSO (od: <i>Chief Security Officer</i>)	CSO	CSO / начальник службы безопасности / директор по безопасности	osoba odpowiedzialna za zapewnienie bezpieczeństwa w przedsiębiorstwie
KAM (od: <i>Key Account Manager</i>)	KAMem	Кей аккаунт менеджер	opiekun kluczowego klienta
Law Advisor	Law Advisor	лоу эдвайзер	firmowy radca prawny
PM (od: <i>Project Manager</i>)	PM	ПиЭм	kierownik projektu
Team Leader	Team Leader / tim lider	тимлид	kierownik zespołu czuwający nad jego wynikami pracy
Webmaster	Webmaster	вебмастер	opiekun stron WWW
akronimy			
ASAP (od: <i>as soon as possible</i>)	ASAP	АСАП	tak szybko, jak to możliwe, kiedyś: 'na cito'
BRGDS (od: <i>best regards</i>)	BRGDS	лучшие пожелания / с наилучшими пожеланиями	najlepsze pozdrowienia
CS (od: <i>Customer Service</i>)	CS	Ка-сэ	obsługa klienta
DIY (od: <i>do it yourself</i>)	DIY	сделай сам	zrób to sam
EBIT (od: <i>earnings before interest and taxes</i>)	ebit, ebidta	ебита / ебитда	zysk operacyjny przed odliczeniem podatków i odsetek
EOD (od: <i>end of the day</i>)	EOD	КРД (od: конец рабочего дня)	na koniec dnia
EOM (od: <i>end of the month</i>)	EOM	КМ (od: конец месяца)	na koniec miesiąca
EOY (od: <i>end of year</i>)	EOY	конец года	koniec roku
FTE (od: <i>full-time employee</i>)	FTE	Эфтия	pracownik pełnoetatowy
FYI (od: <i>for your information</i>)	FYI	фуй	dla/do twojej wiadomości
KPI (od: <i>Key Performance Indicators</i>)	KPI	КПЭ (od: <i>Ключевые показатели эффективности</i>)	kluczowe wskaźniki efektywności
HR (od: <i>human resources</i>)	HR	Эйч-ар	dział kadr
OOO (od: <i>out of office</i>)	OOO	меня нет в офисе / отсутствовать в офисе	poza biurem

P&L (od: <i>profit and loss</i>)	P&L	Пиеньел	rachunek zysków i strat
SWOT (od: <i>strengths, weaknesses, opportunities, threats</i>)	SWOT	SWOT-анализ (сильные / слабые стороны, возможности, угрозы)	analiza strategiczna konkurencyjności (silne, słabe strony, szanse rozwoju, zagrożenia)
TBA (od: <i>to be announced</i>)	TBA	должно быть объявлено / будет объявлено	będzie (wkrótce) publicznie ogłoszone
TBD (od: <i>to be defined/decided/determined</i>)	TBD / TiBiDi	должно быть определено	do określenia, ustalenia
TBS (od: <i>to be confirmed</i>)	TBC	должно быть подтверждено / подлежит подтверждению	do potwierdzenia
TBU (od: <i>to be updated</i>)	TBU	необходимо / нужно обновить	do zaktualizowania
rzeczowniki			
account	ekaunt	экаунт / аккаунт	klient
approval	apruwal	апрувал	zgoda
assessment	asesment	ассесмент	ocena
assignment	esajment	эсаймент	zadanie do wykonania
badge	badż	бедж, бейдж, бейджик	identyfikator
behavior	behawior	бихэвиор / поведение	zachowanie
benefit	benefit	бенефит	korzyść
board	bord	борд	zarząd
brainstorm	brejnstorm	брейнсторм	burza mózgów
case	keys / case	кейс / задача	zadanie
chillout	czilałt	чилаут	relaks
coaching	kołczing	коучинг	krótkie szkolenie
contribution	kontrybucja	контрибьюшн	wkład, wpłata, składka
costs	kosty	косты	wydatki
coverage	coverage	кавередж	zabezpieczenie, ubezpieczenie, polisa
customer	kastomer	кастомер / клиент	klient
deal	dil	делка / соглашение	transakcja
event	iwent	ивент / мероприятие	impreza
follow-up	foloł-ap	фоллоу-ап	dalsze postępowanie; doprowadzenie do końca
foreign	Foreign / forin	форин	obcokrajowiec, zazwyczaj pracodawca zagraniczny
framework	framework	фреймворк	struktura, szkielet do budowy aplikacji
front office	front office	фронтфис	recepcja
highlight	hajlajt	хайлайт	wyróżnienie, podkreślenie
holiday	holidej	отпуск / каникулы	wakacje
HoReCa (od: Hotel, Restaurant, Catering)	horeka / horeca	хорьки	pracownicy działu HoReCa (sektor hotelarski i gastronomiczny)
issue	isiu	вопрос, проблема	kwestia, problem
limitation	limitacja	лимитация	ograniczenie
manager	menadżer	манагер	menadżer, kierownik
milestone	majlstołn	майлстоун	kamień milowy, kluczowy etap
off-site	ofsajt	оффсайт	poza miejscem pracy, poza terenem

opportunity	opportunity	опотьюнити	możliwość
opportunity	opportunity	опотьюнити	możliwość, okazja
overtime	owertajm	овертайм	nadgodziny
reminder	rimajnder	ремайндер	przypomnienie
request	rikłest	риквэст	prośba, wniosek
research	risercz	рисерч	poszukiwanie informacji
search	sercz	серч	poszukiwanie
skill	skil	скил	umiejętność
staff	staff	стафф	personel / kadry
task	task	такс	zadanie do wykonania
team	tim	тим	zespół
template	templatka	темплейт	szablon
workflow	łorkfloł	воркфлоу	warunki pracy
czasowniki			
brainstorm sth	brainstormować	побрейнштормить	robić burzę mózgów
fuck up	fakap	факап	sknocić, spartolić
to accept	klepnać akcept	акцептировать	zaakceptować coś
to accept	zaakceptować	зааксептить	zaakceptować
to accept	zakceptować	заэкспенсить	zaakceptować
to approve	zaaprobować	заапрувить	zaakceptować
to attach	ataczować	приатачить	dołączyć
to book	zabookować	забукировать	zarezerwować
to brief	zbrifować	брифовать	poinformować, wprowadzić w temat
to call a prospect	kolnąć do prospekta	позвонить клиенту	zadzwoń do klienta
to cancel	kancelować	кансэльнуть	odwołać
to challenge cases	czelendżować kejsy	кейс-челлендж	stawić czoła zadaniom
to charge	czardżować	зачарджить	obciążać opłatą, pobierać należności, ładować
to check	czekować	чекнуть	sprawdzić
to commit	komitować	комититься	zobowiązać się do czegoś
to draft	draftować	задрафтить	sporządzić szkic, brudnopis
to extend	ekstendować	расширить, продлить	rozszerzyć, przedłużyć
to fix	fiksnać	пофиксить	naprawić
to focus	sfokusować	фокусироваться	skupiać się
to follow-up	sfoloławować	продложить	kontynuować
to follow-up	follow-upować	зафолоуапить	utrzymywać relacje z klientem
to forward a mail	sforłardować maila	форвардить мейл	przesłać maila dalej
to get a promotion	dostać promocjyn	получить промоушн	dostać awans
to get feedback	dostać fidbek	дать фидбэк	dostać informację zwrotną
to have a backup	mieć bekap	иметь бэкап	ktoś, kto może przejąć twoje obowiązki
to have a call	mieć kola	(кому) звонят	mieć zaplanowaną rozmowę telefoniczną lub wideorozmowę
to have a deadline	mieć dedlajn	иметь дедлайн	mieć ostateczny termin
to have a meeting	mieć miting	иметь митинг	mieć spotkanie biznesowe

to include	zainkludować	инклудировать	zawierać
to inject	indżektować	инжектировать	wstrzykiwać
to investigate	inwestygować	инвестилировать	zbadać, sprawdzić
to investigate	zinwestygować	проинвестилировать	wyjaśnić, dochodzić
to join	dżojnować	джойнить	przyłączyć się
to launch	launch	лончить	uruchomić, odpalić, włączyć
to link	linkować	слинковать	umieszczać linki, łączyć
to lock	zalokować	локировать	zablokować
to make a deal	zrobić dila	заклучить сделку	dość targu
to make a proposal	zrobić proposal	сделать пропозал	złożyć ofertę, wniosek
to notify	notifajować	уведомить	powiadomić
to order	orderować	составить ордер	zlecić, uporządkować
to outsource	pójść na altsors	передать на аутсорсинг	zostać zwolnionym
to promote	promować	промотировать	wypromować
to push	pushować	пропушить	naciskać, popychać
to reach your target	zrobić target	настроить таргет	wyrobić normę
to reject	redżektować	зареджектить	odrzuć
to release	rilisować	сделать релиз	wydawać nową wersję
to rename	zrinejmować	ринеймить	zmienić nazwę
to request	zarikłestować	риквестить	wystawić wniosek (w systemie komputerowym)
to save	(za)sejwować	сейвовать	zapisać
to schedule	zeskedżulować	скедзулить	zapisać w kalendarzu
to scroll	skrolować	скроллить	przewijać
to set	setować	сетовать	ustawiać
to setup	zsetapować	составить, настроить	zestawić
to share	szerować	расшарить	dzielić się; publikować treści na portalu
to share a link	szerować link	зашарить линк	udostępnić link
to share costs	szerować koszty	зашарить koszty	dzielić koszty
to suport	saportować	поддерживать	obsługiwać, wspierać
to switch	sliczować	переключить	przełączyć
to transfer	transferować	трансфернуть	transferować
to update	apdejtować	апдейтить	uaktualnić
to update	apdejtować	проапдейтить	uaktualnić
to zip	zipować	упакован	(s)kompresować, (s)pakować
związki wyrazowe			
action points	ekszyn pointy	экшн пункт	punkty działania
casual friday	każual frajdej	casual friday	dzień bez krawata
comeback	kambek	камбэк	wrócić do tej samej pracy po wcześniejszym zwolnieniu
communication skills	communication skills	коммуникейшнскиллз	umiejętności komunikowania się
conference call	conference call (kol)	конфколл	telekonferencja
crunch time	krancz tajm	критический момент	decydujący moment, przełom, moment krytyczny
day off	dej of, dejof	дей-оф	wolny dzień
deadline	dedlajn	дедлайн	granica czasowa
dress code	dres kod	дресс-код	zasady ubioru w biurze

family-friendly	family-friendly	фэмили-френдли	prorodzinny
job is done	job is done	джобиздан	praca wykonana
job offer	dżob offer	джоб оффер	oferta pracy
key point	ki point	важный пункт	kluczowy punkt
lunch break	lancz brejk	ланч брейк	przerwa obiadowa
open space	ołpenspejs	опен спейс	otwarta przestrzeń biurowa
presentation skills	presentation skills	презентейшнскиллз	umiejętności prezentacji
przymiotniki			
core	korowy	основной, ключевой	główny
deprecated	zdeprykacjono-wany	устаревший	przestarzały
internal	internalowy	внутренний	wewnętrzny
muted	zmutowany	приглушенный	wyciszony
overloaded	ołwerłodyd	перегружен	przeciążony
random	randomowy	рандомный	przypadkowy, losowy

Posumowanie

Każdy język zmienia się (np. zapożyczając słownictwo), bywa modny w pewnym czasie (jak obecnie język angielski), ulega wpływom historii (jak język niemiecki) oraz polityki (jak język rosyjski w czasach komunizmu oraz obecnie, po wybuchu wojny w Ukrainie). Nauczyciel i tłumacz język obcego musi zdawać sobie sprawę z tych procesów, odpowiednio dostosowywać materiały dydaktyczne, aby zachęcić do nauki danego języka w sytuacji, gdy traci na popularności. Dziś, gdy cały świat, a zwłaszcza biznes, posługuje się językiem angielskim, nauczyciel i tłumacz języka rosyjskiego, czy to niemieckiego lub hiszpańskiego, musi posiadać wiedzę na temat słownictwa specjalistycznego w języku angielskim. Język ten najsilniej wywarł wpływ na słownictwo biznesowe, na socjolekt korporacyjny. Sprzyja temu otwarcie granic, globalizacja, swobodny przepływ kapitału. Nauczyciel i tłumacz musi być zatem osobą trilingwalną, by móc przetłumaczyć dowolny dyskurs, zawierający tak wiele anglicyzmów.

Bibliografia

- «Какая у вас ебита?» или искусство корпоративного сленга. (2016). Pobrane z: <https://tree-words.com/posts/118-kakaya-u-vas-ebita-ili-iskusstvo-korporativnogo-slenga>.
- Błasiak-Tytuła, M. (2013). Ponglish jako przykład adaptacji językowo-kulturowej. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis, Studia de Cultura*, V(135). Kraków: Wydawnictwo UP.
- Cierpich, A. (2017). Socjolekty korporacyjne jako przykład polsko-angielskich kontaktów językowych. W: M. Pachowicz, K. Choińska (red.), *Świat słów. Jedność w różności* (s. 213-222). Tarnów: Wydawnictwo PWSZ.
- Czym jest Ponglish? (2023). Pobrane z: <https://agencjatlumaczen.com.pl/uncategorized-pl/czym-jest-ponglish/>.
- Hoffmann, Ch., Ytsma, J. (2003). *Trilingualism in Family, School and Community*. Pobrane z: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.21832/9781853596940/html#contents>.

- Kochan, M. (2016). Wartości w języku biznesu: nowe znaczenia. Analiza wybranych przykładów. W: A. Burzyńska-Kamieniecka (red.), *Język a kultura*, t. 26. *Kulturowe uwarunkowania zachowań językowych. Tradycja i zmiana* (s. 47-67). Wrocław: Wydawnictwo UW.
- Kołodziejczak, E. (2005). *Człowiek i świat w języku subkultur*. Szczecin: Wydawnictwo US.
- Konopko-Urbaniak, J. (2013). *Język korporacji jako przykład żargonu*. Pobrane z: https://www.kul.pl/files/932/IP/BWJ_jezykkorporacji_przykladzargonu.pptx.
- Korpomowa. (2024). Pobrane z: <https://ellalanguage.com/blog/korpomowa/>.
- Majdańska-Wachowicz, U. (2013). Ponglish w aspekcie strukturalnym – zarys problematyki. W: M. Hawrysz, M. Uździcka (red.), *Komunikacyjne aspekty badania języka (Zielonogórskie Seminaria Językoznawcze)*. Zielona Góra: Wydawnictwo UZ.
- Naruszewicz-Duchlińska, A. (2016). „W naszym timie...” – kilka uwag o socjolekcie korporacyjnym. *LingVaria XI*, 2(22).
- Patałach, M. (2020). *Проблемы современного сленга офисных сотрудников. Краткий словарь для пользователей*. Pobrane z: <https://vk.com/@lublu.chytat-problemy-sovremennogo-slenга-ofisnyh-sotrudnikov-kratkii-slo>.
- Pędrak, A. (2017). Język polskich zbiorowości emigracyjnych w Wielkiej Brytanii i Irlandii – procesy adaptacji i derywacji. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Linguistica*, 51(1).
- Ponglish, czyli piekło 10 idiomów*. (2017). Pobrane z: <https://www.newsweek.pl/styl-zycia/ponglish-najsmieszniesze-zwroty-angielskie-idiomy/njmw9cl>.
- Promień, M. (2018). *Czystość języka kontra szybkość komunikacji. Ponglish w pełnej krasie*. Pobrane z: <https://prestizszczecin.pl/magazyn/117/biznes/czystosc-jezyka-kontra-szybkosc-komunikacji-ponglish-w-pelnej-krasie>.
- Rutkowski, J. (2007). *Brejkanie czyli ponglish*. Pobrane z: <https://marhan.pl/meandry-polsz-czyzny/380-artykuy-o-jzyku-polskim/346-brejkanie-czyli-ponglish>.
- Sękowska, E. (1994). *Język zbiorowości polonijnych w krajach anglojęzycznych. Zagadnienia leksykalno-słotwórcze*. Warszawa: Wydawnictwo UW.
- Senderska, J. (2011). Wzbogacanie leksyki środowiskowej na przykładzie wybranych odmian socjolektalnych polszczyzny. *Prace Instytutu Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji*, 18.
- Tsvietaieva, O., Pryshchepa, T. (2019). *The problem of bilingualism and triglossia in current conditions of teaching English language*. Pobrane z: https://www.researchgate.net/publication/338510313_THE_PROBLEM_OF_BILINGUALISM_AND_TRIGLOSSIA_IN_CURRENT_CONDITIONS_OF_TEACHING_ENGLISH_LANGUAGE.
- Wilkoń, A. (1987). *Typologia odmian językowych współczesnej polszczyzny*. Katowice: Wydawnictwo UŚ.
- Zahaczewska, I. (2018). „Czelendźuj kejsa”, czyli kilka uwag o języku korporacji. *Słowo. Studia językoznawcze*, 9.
- Алексеева, И., Бояркина, А., Просюкова, К., Тахтарова, С. (2021). Дидактические аспекты транслатологического трилингвизма. *Казанский лингвистический журнал*, 4(2), 302-318.
- Барышников, Н. (2003а). *Дидактический трилингвизм*. В: Н. Барышников, *Теоретическая и экспериментальная лингводидактика* (с. 6-15). Пятигорск: Изд-во ПГЛУ.
- Барышников, Н. (2003б). *Методика обучения второму иностранному языку в школе*. Москва: Просвещение.
- Берестовский, П. (2017). *Рунглиш: на каком английском говорите вы?* Pobrane z: <https://science.kuzstu.ru/wp-content/Events/Conference/RM/2017/RM17/pages/Articles/0801001-.pdf>.
- Бурбуть, Д. (2023). *Откуда взялся рунглиш, кто его мать и при чем здесь космос?* Pobrane z: <https://rubic.us/otkuda-vzyalsya-runglish-kto-ego-mat-i-pri-chem-zdes-kosmos/>.

- Денисова, Е. (2012). *Runglish как результат глобализации*. Pobrane z: <https://cyberleninka.ru/article/n/runglish-kak-rezultat-globalizatsii/viewer>.
- Кухтенкова, Е. (2021). *Что такое рунглиш?* Pobrane z: <https://godliterary.ru/articles/2021/07/08/chto-takoe-runglish>.
- Лихачева, А. (2020). Трилингвизм как языковой феномен и методический прием формирования учебно-познавательной деятельности учащихся при обучении второму иностранному языку: психолого-педагогический аспект. *Мир науки. Педагогика и психология*, 2. Pobrane z: <https://mir-nauki.com/PDF/80PDMN220.pdf>.
- Лофт, С. (2021). *Словарь офисного жаргона*. Pobrane z: <https://ru.linkedin.com/pulse/словарь-офисного-жаргона-алексей-лофт>.
- Международный корпоративный жаргон: самые распространенные фразы*. (2024). Pobrane z: <https://пере.рф/mezhdunarodnyj-korporativnyj-zhargon-samye-rasprostranennye-frazy/>.
- От «асана» да «факапа»: сленг московских офисов*. (2012). Pobrane z: <https://www.bfm.ru/news/185122?page=2>.
- Плескач, Ю. (2020). Особенности функционирования понятий «полилингвизм» и «триглоссия» в научной литературе. „Всероссийский фестиваль науки НАУКА 0+. XXIII Международная конференция студентов, аспирантов и молодых ученых «Наука и образование», Т. II: Филология. Ч. 3: Актуальные проблемы лингвистики и методики преподавания иностранных языков”. Pobrane z: https://tspu.edu.ru/files/studnauka/T_2_ch_3.pdf#page=102.
- Прончатова, А, Горохова, А. (2019). К вопросу о поляризации терминов «сленг», «арго», «жаргон» в российской и зарубежной лингвистике. *Научно-практический электронный журнал Аллея Науки*, 10(37). Pobrane z: https://alley-science.ru/domains_data/files/04October2019/K%20VOPROSU%20O%20POLYaRIZACII%20TERMINOV%20_SLENG_,%20_ARGO_,%20_ZhARGON_%20V%20ROSSIYSKOY%20I%20ZARUBEZHNOY%20LINGVISTIKE.pdf.
- Рунглиш – ваше будущее, если будете учить слова списком. Примеры*. (2021). Pobrane z: <https://dressedbread.com/рунглиш/>.
- Смешение русского и английского или рунглиш: как и когда он появился?* (2021). Pobrane z: <https://dzen.ru/a/YW7pUj30ERCuGtTs>.
- Что такое Рунглиш и как с этим бороться*. (2024). Pobrane z: <https://oxford-team.kz/teach/poleznyestati/chto-takoe-runglish-i-kak-s-etim-borotsya/>.
- Что такое рунглиш*. (2015-2024). Pobrane z: <https://emschool.ru/mag/runglish>.
- Шамилов, П. (2020). *Рунглиш и проблема культуры речи*. Pobrane z: https://libeldoc.bsuir.by/bitstream/123456789/40731/1/Shamilov_Runglish.pdf.
- Шенаева, О. (2013). Рунглиш в языковой среде современной России. *Современные наукоемкие технологии*. Pobrane z: <https://top-technologies.ru/ru/article/view?id=31863>.